

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка**

Циклова комісія гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

» серпень 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

*Література для дітей дошкільного віку з практикумом
виразного читання*

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **А Освіта**
Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**
Освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Кременець – 2025

Рац Л. В. Література для дітей дошкільного віку з практикумом виразного читання: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань А Освіта за спеціальністю А2 Дошкільна освіта. Кременець, 2025. 17 с.

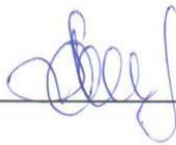
Розробник:

Рац Лариса Володимирівна – викладач циклової комісії гуманітарних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії гуманітарних дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії

ОЛЬГА БОНЧИК

1. Вступ

Дитяча література є одним із найбільш дієвих засобів виховання молодого покоління, особливо в ранньому віці, коли характери, переконання, смаки тільки формуються. Це зумовлює важливе місце курсу дитячої літератури в професійній підготовці вихователів ЗДО.

В основі курсу покладено такі принципи: прагнення до художньої істини, естетичної об'єктивності, дидактичної доцільності. З метою забезпечення професійної підготовки курс літератури для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання покликаний озброїти знаннями історичного розвитку дитячої літератури, сформувати навички критичної оцінки художніх творів, ідейно-естетичного їх аналізу.

Курс «Література для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання» передбачає розгляд творів українського й світового письменства, які окреслюють царину літератури для дітей. Твори для дітей, природно передбачають й відповідно реалізують специфічні соціально-вікові й естетично-виховні особливості й риси, об'єктивно відбивають головні закономірності розвитку літературно-художнього процесу в цілому. Сьогодні відбувається з'ясування й переосмислення художньо-естетичних цінностей усієї нашої духовно-національної спадщини – і тут загальнолітературні тенденції не обминуть сферу літератури для дітей. Розглядати тільки українську дитячу літературу, не враховуючи бодай найближчого європейського оточення, не можна. Вплив останнього на дитячу літературу в ряді періодів нашої історії був досить значним, якщо не визначальним, а тому якісне, повноцінне засвоєння вітчизняного доробку дитячої літератури без тісного зв'язку з курсом історії зарубіжної літератури неможливе. Спираючись на знання зі вступу до літературознавства, історії української літератури, філософії, історії культури здобувач зможе належним чином підготуватися до зустрічі зі своїми майбутніми вихованцями.

Ключові слова: дитяча література, зарубіжна дитяча література, сучасна дитяча література, масова література, фольклор.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань А Освіта	Нормативна	
Змістових модулів – 3	Спеціальність А2 Дошкільна освіта		
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувача освіти – 2,63	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		24 год.	
		Практичні	
		24 год.	
		Самостійна робота	
		42 год.	
		Вид контролю: залік – 1-й семестр	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 53% / 47%.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування літературознавчої компетенції здобувачів; орієнтація майбутніх спеціалістів на вивчення творів українського й світового письменства, які окреслюють царину літератури для дітей; літератури, що реалізує специфічні соціально-вікові й естетично-виховні особливості та водночас об'єктивно відбиває головні закономірності розвитку літературно-художнього процесу.

Необхідною умовою досягнення високої професійної підготовки, педагогічної техніки вихователя дошкільного закладу є оволодіння основами теорії і практики мистецтва слова, виразного читання. Майстерність мовлення виразного читання необхідні здобувачу передвищої фахової освіти не тільки тому, що за самою специфікою його роботи доводиться багато говорити, читати, а й тому, що виразне слово допоможе в майбутньому ефективно застосовувати методи педагогічного впливу на дітей, розвивати їхню пізнавальну діяльність.

Це вивчення має базуватися на твердому переконанні: дитяча література є органічною частиною літератури взагалі. У сучасних умовах об'єктивного з'ясування художньо-естетичних цінностей усієї нашої духовно-національної спадщини саме вона характеризується здатністю наближати світ дорослих і дітей, розв'язувати проблеми морально-етичного, національно-патріотичного характеру.

Основні завдання курсу:

- отримати цілісне уявлення про дитячу літературу як цілком самостійне історико-літературне явище, що відображає загальні тенденції розвитку вітчизняної і світової культури, літератури, педагогічної думки;
- вивчити літературну спадщину видатних українських та зарубіжних дитячих письменників;
- виробити навички аналітичного підходу до художнього тексту, що має своїм адресатом дитину дошкільного віку, а також навички виразного читання творів різних жанрів;
- дати здобувачам ґрунтовні й систематичні знання з усіх змістових модулів;
- забезпечити засвоєння провідних літературознавчих понять, а також вимог до виразного читання творів різних жанрів;
- виховувати повагу до української та світової дитячої літератури;
- сформувати практичні уміння й навички літературознавчого аналізу художніх текстів, виразного читання творів різних жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Література для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання» у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗКЗ Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної

мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавальнорослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК12 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Програмні результати навчання

РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН18 Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Сучасна українська дитяча література

Змістовий модуль № 1. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ.

ТЕМА 1. ВСТУП

Дитяча література як невід’ємна частина всієї літератури. Проблема специфіки літератури для дітей (педагогічні, психологічні та соціально-вікові аспекти). Предмет, головні завдання, зміст та особливості курсу «Література для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання». Проблеми теорії, критики та бібліографії дитячої літератури. Місце курсу «Література для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання» у професійній підготовці вихователя ЗДО.

ТЕМА 2. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА І ФОЛЬКЛОР

Усна народна творчість – важливе джерело дитячої літератури. Жанрове і змістовне багатство фольклору, засвоєного дитячою літературою. Колискові пісні. Забавлянки та примовлянки. Чукикалки. Дитячі заклички. Дитячі замовляння. Ігровий фольклор (лічилки, народні дитячі ігри, дитячі співаночки, дражнилки, мирилки, небилиці). Календарно-обрядова поезія (веснянки, купальські пісні, петрівчані пісні, жниварські пісні, колядки та щедрівки, пісні про Маланку, народна драма, засівальні пісні). Малі фольклорні жанри (приказки, прислів’я, загадки, скоромовки, усмішки для дітей). Казки. Казка у дитячому читанні. Жанрові ознаки казки. Основні види казок. Казки народів світу. Мандрівні сюжети та персонажі. Літературна казка. Казочки. Легенди, перекази та притчі. Міфи. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії. Основні правила та вимоги до виразного виконання творів фольклору.

Змістовий модуль № 2. ДАВНЯ ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА ЛІТЕРАТУРА XIX-XX СТ.

ТЕМА 1. ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ДАВНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XI – XVIII ст.)

Початок писемної вітчизняної літератури в часи Київської Русі. Виникнення перших шкіл на Русі. Морально-дидактична і навчально-пізнавальна спрямованість перших зразків дитячої літератури. Феномен біблійних мотивів як визначальний фактор становлення літератури для дітей (Псалтир, життя святих та ін., церковна література). Перекладна та оригінальна література: Біблія, апокрифи, патерики, літописи. Видатні пам’ятки Київської Русі. Найдавніші драматичні твори. Основні теми та сюжети книг, що входили до кола дитячого читання. Середньовічна белетристика. Мандрівна література.

Іларіон Київський, Володимир Мономах, Павло Русин, Себастьян Фабіан Кльонович, Симон Пекалід, Іван Вишенський, Лазар Баранович, Іван Величковський, Климентій Зиновіїв, Григорій Сковорода. Засоби логічно-

емоційної виразності читання. Основні вимоги та правила виразного виконання прозових та драматичних творів.

ТЕМА 2. НОВА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ХІХ СТ.

Дитяча література в період становлення нової української літератури. М.Шашкевич і перша в Україні «Читанка». О. Духнович і початок української дитячої літератури на Закарпатті. Місце і роль творів Т. Шевченка в українській дитячій літературі.

Марко Вовчок – перша письменниця, що свідомо взялася за створення дитячої літератури. Дитячі твори Л. Глібова. Дитяча тема у творчості С. Руданського, Ю. Федьковича, І. Нечуя-Левицького, І. Манжури, П. Грабовського, Я. Щоголіва та ін. Дитячий світ у психологічній прозі.

ТЕМА 3. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА НА ЗЛАМІ ХІХ-ХХ ст.

Розквіт просвітянства. Журнал «Дзвінок» та його роль у розвитку дитячої літератури. Творчість І Франка – важлива віха в історії української дитячої літератури. Початки теорії дитячої літератури. Українська дитяча література кінця ХІХ-ХХ ст. і світовий контекст (найвідоміші представники). Основні правила та вимоги до виразного читання поетичних творів.

Змістовий модуль № 3. СУЧАСНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА. ЗАРУБІЖНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

ТЕМА 1. ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА НОВІТНЬОГО ПЕРІОДУ (І ПОЛОВИНА ХХ ст.)

Проекція загальнополітичних проблем на дитячу літературу. Організація випуску дитячих книжок, періодики для дітей та юнацтва. Особливості суспільного та культурного становища в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. Проблема героя-ідеалу української «радянської» літератури для дітей та юнацтва. Традиції і новаторство жанрово-тематичної палітри, художньо-естетичного наповнення дитячої прози (С.Васильченко, А. Головка, і Микитенко та ін.). Зародження науково-фантастичної літератури для дітей, відновлення жанрів історичної прози. Дитяча література діаспори (Наталена Королева, В.Королів-Старий, О.Ольжич та ін.). Підготовка твору для читання та аналізу його з дітьми. Основні вимоги та правила виразного виконання прозових і поетичних творів.

ТЕМА 2. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ ПОВОЄННИХ РОКІВ

Дитяча література другої половини ХХ ст.: тематика, жанри (поезія, казка, оповідання, повість, науково-пізнавальна книжка), провідні автори і книжки для дітей дошкільного віку. Дитяча періодика та видавництва. Практикум: добір і виразне читання творів повоєнних років.

ТЕМА 3. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Художньо-естетична переоцінка духовної спадщини українців. Найновіші явища дитячої літератури останніх років. Дитяча література української діаспори. Сучасна дитяча періодика: проблеми і здобутки. Перспективи української дитячої літератури і книжки. Світова література у дитячому читанні.

ТЕМА 4. ЗАРУБІЖНА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА. ДЕТЕКТИВИ У ДИТЯЧОМУ ЧИТАННІ.

Відмінності історичних умов розвитку літератури і культури Європи та України як суттєвий фактор впливу на творчі процеси на теренах дитячої літератури. Французька дитяча література. Німецька дитяча література. Дитяча література Великої Британії. Скандинавська дитяча література. Італійська дитяча література. Польська дитяча література. Дитяча література Північної Америки. Особливості читання творів різних жанрів.

Детектив у дитячому читанні: жанрові ознаки, вікові межі та педагогічна доцільність.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		сем.	практ.	лаб.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Дитяча література і усна народна творчість						
Тема 1. Вступ	4	2		2		
Тема 2. Дитяча література і фольклор	10	4		4		2
Разом за змістовим модулем 1	14	6		6		2
Змістовий модуль 2. Давня дитяча література						
Тема 1. Зародження і розвиток давньої літератури (XI – XVIII ст.)	10	2		2		6
Тема 2. Нова дитяча література XIX ст.	10	2		2		6
Тема 3. Дитяча література на зламі XIX-XX ст.	10	2		2		6
Разом за змістовим модулем 2	30	6		6		18
Змістовий модуль 3. Сучасна дитяча література. Зарубіжна дитяча література.						
Тема 1. Дитяча література новітнього періоду (I	10	4		2		4

половина XX ст.)						
Тема 2. Література для дітей повоєнних років	10	2		2		6
Тема 3. Сучасна дитяча література	12	2		4		6
Тема 4. Зарубіжна дитяча література. Детективи у дитячому читанні	14	4		4		6
Разом за змістовим модулем 3	46	12		12		22
ВСЬОГО	90	24		24		42

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ	2
2	Тема 2. Дитяча література і фольклор. Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії.	4
3	Тема 3. Зародження і розвиток давньої літератури (XI-XVIII ст.). Засоби логічно-емоційної виразності читання.	2
4	Тема 4. Нова дитяча література XIX ст.	2
5	Тема 5. Дитяча література на зламі XIX-XX ст. Основні правила та вимоги до виразного читання поетичних творів.	2
6	Тема 6. Дитяча література новітнього періоду (I половина XX ст.). Підготовка твору для читання та аналізу його з дітьми.	2
7	Тема 7. Література для дітей повоєнних років. Основні вимоги та правила виразного виконання прозових і поетичних творів	2
8	Тема 8. Сучасна дитяча література.	4
9	Тема 9. Зарубіжна дитяча література. Особливості читання творів різних жанрів.	4
	Разом	24

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Презентація «Дитяча література і фольклор». Сучасні норми української орфоєпії (конспект).	2
2	Тема 2. Читання і конспектування «Зародження і розвиток давньої літератури (XI-XVIII ст.)». Поза, жести, міміка (колаж).	6
3	Тема 3. Пошук додаткової літератури за темою «Нова дитяча література XIX ст.». Словесна дія і спілкування зі слухачами (опис відео).	6
4	Тема 4. Написати огляд «Дитяча література на зламі XIX-XX ст.»	6
5	Тема 5. Колоквіум «Дитяча література XIX-XX ст. в Європі та США»	2
6	Тема 6. Написати есе «Дитяча література новітнього періоду (XXст.)». Членування тексту на мовні такти (конспект).	4
7	Тема 7. Робота з літературою «Література для дітей повоєнних років»	6
8	Тема 8. Ділова гра «Сучасна дитяча література». Нариси і науково популярні статті.	6
9	Тема 9. Презентація «Зарубіжна дитяча література»	4
	Разом	42

Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів на практичних заняттях з навчальної дисципліни «Література для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання» здійснюється в межах від **0** до **5** балів за такими критеріями:

- безпомилкове володіння матеріалом;
- здатність до практичного застосування знань;
- ініціативність і творчість;
- активність, самостійність;
- здатність до встановлення міжпредметних зв'язків.

К-сть балів	Вимога до усної відповіді	Вимога до письмового завдання
0-1	Здобувач занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, потребує підказування.	Здобувач занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдань користується одним джерелом інформації, не виявляє самостійності.
2	Здобувач поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає багато помилок під час відповіді на поставлені питання. Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректуючих запитань.	Здобувач поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.
3	Здобувач поверхово, але без помилок викладає суть навчального матеріалу. Відповідь на рівні загальних уявлень про предмет, має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації. Виявляє невисоку культуру викладу	Здобувач безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації.

4	Здобувач грамотно (невпевнено з підказками) розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки. Використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки. Рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.	Здобувач грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатацією готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатню самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 4.
5	Здобувач повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних. Відповідь здобувача повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова здобувача грамотна.	Здобувач глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9 (для написання реферату).

8. Методи навчання

А. Словесні:

- виклад лектора (лекція)
- евристична бесіда

- коментоване читання

- творче читання

Б. Практичні методи:

- усні та письмові завдання
- завдання з використання різних видів словників
- есе, твір-роздум
- описи, твори, добір синонімів, антонімів, паронімів до запропонованих лексем
- монологічні усні перекази та діалоги, бесіди, диспути, виступи перед аудиторією з повідомленнями чи доповіддю, тренінги тощо
- самостійна робота
- практична робота

9. Методи контролю

- усний контроль: індивідуальне опитування, залік, програмовий контроль, усний самоконтроль;
  - письмовий контроль: контрольні роботи, письмовий залік, тестовий контроль, письмовий самоконтроль.
  - тестовий контроль.
- Підсумковий контроль: залік у 1-му семестрі.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з «Літератури для дітей дошкільного віку із практикумом виразного читання»

Оцінка «5», «відмінно» - здобувач глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези; виявляє абсолютну самостійність; ґрунтовно розкриває глибину, повноту, логіку та термінологічну чіткість матеріалу; виявляє власне бачення проблеми.

Оцінка «4», «добре» - здобувач недостатньо глибоко розкриває суть поставлених питань, недостатньо аналізує та систематизує, але трансформує інформацію, висуває гіпотези; виявляє абсолютну самостійність; ґрунтовно розкриває глибину, повноту, логіку та термінологічну чіткість матеріалу; виявляє власне бачення проблеми.

Оцінка «3», «задовільно» - здобувач поверхнево розкриває суть питання, недостатньо ґрунтовно тлумачить основні погляди та позиції щодо розглянутої проблеми; не виявляє повної самостійності думки; припускає багато помилок у формулювання джерел та інформації з теми питання.

Оцінка «2», «незадовільно» - здобувач занадто поверхнево розкриває суть поставлених питань; допускає грубі помилки у структурі побудови відповіді; користується одним джерелом інформації; не формулює висновків; не виявляє самостійності.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, художні твори, періодичні видання, посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Основна

1. Богданець-Білокаленко Н. Розвиток літератури для дітей в Україні (сер. XIX - поч. XXI ст). Література. Діти. Час. 2021. Вип. 7. С. 32-43.
2. Богданець-Білокаленко Н. Українська дитяча література: навчальний посібник. Київ: видавничий дім «Слово», 2009. 280 с.
3. Богданець-Білокаленко Н. І. Українська дитяча література. Маловідомі твори українських письменників II половини XIX ст. – I половини XX ст. Навчальний посібник. Видання друге, доповнене і перероблене. – К.: Видавничий дім «Слово», 2009. – 280 с.
4. Ватаманюк Г. Робота з дитячою книгою в закладі дошкільної освіти. Теорія та практика. Київ: КНТ, 2018. 480 с.
5. Дитяча література. Твори українських письменників II половини XX ст. – початку XXI ст. Навчальний посібник./ Упор. Н. І. Богданець-Білокаленко – К.: Видавничий дім «Слово», 2011. – 480 с.
6. Зарубіжна література для дітей: підручник. К.: Академвидав, 2014. 416 с.
7. Карпенко Оresta. Методика роботи з дитячою книжкою та виразне читання: методичні матеріали до семінарських занять та самостійної роботи [для фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»]. Дрогобич: Посвіт, 2023. 88 с.
8. Кизилова В. В. Динаміка української літературної прозової казки: монографія. Київ : Толком, 2020. 211 с.
9. Кизилова В. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку XXI ст.: монографія. Київ : Академвидав, 2018. 320 с.
10. Кизилова В., Пушко В. Дитяча українська література: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] Луганськ: Знання, 2009. 296 с.
11. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / НАПН України. Київ : ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
12. Мороз-Рекотова Л. Культура мовлення та виразне читання : навч. посіб. Бердянськ : Ткачук О.В., 2015. 221 с.
13. Народні перлини для маленької дитини/ упор. О. Яловська. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 408 с.
14. Олійник Г.А. Виразне читання. Основи теорії. Посібник для вчителів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 224 с.
15. Скориця Д. В., Шарова Т. М. Специфіка сучасної української дитячої літератури. Українські студії в європейському контексті: збірник наукових праць. 2021. № 4. С. 79-86.

16. Степанова О. Культура мовлення та виразне читання : навч.-метод. посіб. Рівне : О. Зень [вид.], 2016. 206 с.
17. У світі художнього слова. / Навчально-методичний посібник/ Укладачі: О. П. Макаренко, Т. В. Романюк. Кременець: Видавничий центр КОГПА, 2009. – 280 с.
18. Українська література для дітей: хрестоматія. Київ: ВЦ Академія, 2011. 800 с.
19. Українські народні дитячі рухливі ігри, забави та розваги: методичний посібник / авт.-упор.: О. Яловська, Т. Романюк. Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 264 с.
20. Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>

Допоміжна

1. Андерсен Г. К. Казки: пер. з дан. / худож. В. Смирнов – К.: Махаон – Україна, 2010. – 128 с.: іл.
2. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років ХХ ст. Тернопіль – Львів: Джура, 2001. 340 с.
3. Веселий дзвіночок: книга для читання в дошкільному навчальному закладі / упор. О. Білан. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 384 с.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник . Київ: Либідь, 2001. 486 с.
5. Долбенко Т. Розвиток художнього смаку та кола читання для розширення пізнавальної діяльності дітей // Вісник книжкової палати. 2004. №1. С.32-35.
6. Казки з усього світу / Худож. О. Лебедєв – К.: Махаон – Україна, 2008 – 248 с.: іл.
7. Ковбасенко Ю., Ковбасенко Л.. Зарубіжна література: підручник для 5-го кл. Київ: Грамота, 2005. 296 с.
8. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.1 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. Київ: ВЦ Академія, 2007. Т.1. 608 с.
9. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.2 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. Київ: ВЦ Академія, 2007. Т.2. 624 с.
10. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка]. Київ: Академія, 2006. 752 с.
11. Макаренко О. П. В народі кажуть. Кременець: Видавничий центр КОГПА, 2007. – 32 с.
12. Макаренко О. П. Українознавство у дошкільному закладі. Навчальний посібник. Кременець: Видавничий центр КОГПА, 2007. – 336 с. видання друге
13. Мозаїка світової літератури: книга для читання в дошкільному закладі і родинному колі / упор. О. В. Низковська, 2016. – 352 с.
14. Мої улюблені вірші / Уклад.: В. Паронова. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. – 480 с.

15. Мої улюблені вірші / Уклад.: В. Паронова. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 416 с.

16. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії: до проблеми конститування об'єктів наукового дискурсу / О.Папуша // Слово і Час. 2004. №12. С.20-26.

17. Руснак І. Український фольклор : навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Академія, 2010 . С.225-239.

18. Українська мозаїка: книга для читання в дошкільному закладі і родинному колі / упоряд.: Н. І. Вакуленко, Л. В. Гураш, О. П. Долинна, О. В. Низовська. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 512 с.

19. Руденко А. В. Ігри і казки, які лікують. Харків : Основа, 2018. 208 с.

20. Пономарьова В. В. Мовно-стилістичні особливості дитячої прози ХХ-ХХІ століття. Магістерські студії. Альманах. Херсон : ХДУ, 2020. Вип. 20. С. 165-167.

Інформаційні ресурси

1. Вибрані Інтернет-ресурси на сайті НБУ для дітей. URL: <http://www.chl.kiev.ua/Default.aspx?id=3867>
2. Весела абетка: казки, приказки, загадки, скоромовки і читанка – для вас, юні читачі. URL: <http://www.abetka.ukrlife.org>
3. Книги для дітей: цікавий блог про нову літературу для дітей та підлітків. URL: <http://www.childbooks.blox.ua>
4. Збірник українських народних казок. URL: <http://www.kazka.in.ua>
5. Бібліотека світової літератури. URL: <http://www.ae-lib.org.ua>